

ACTA REUNIÓ CAMPANYA REFUGIATS – 04/03/2016

La reunió té lloc divendres 4 de març de 2016, quan passen uns minuts de les 12h del migdia a l'Auditori del Pati Manning, sala cedida per la Diputació de Barcelona, amb l'assistència de més d'una setantena de persones (polítics i/o tècnics) representants d'ajuntaments, institucions supramunicipals i entitats catalans.

El secretari del Fons i regidor de Vallromanes, Sr. Josep Sagarra, mentre dóna la benvinguda i agraeix l'assistència, comenta que avui fa sis mesos de la primera reunió per endegar la campanya, un període durant el qual els ajuntaments han estat a l'alçada de les demandes de la ciutadania envers la resposta a la crisi dels refugiats. Alhora, fa un agraïment a l'equip tècnic del Fons per l'alt grau d'implicació en la campanya.

Tot seguit, explica l'ordre del dia, que serà:

1. Intervenció del Sr. Oriol Amorós, secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat
2. Informació sobre els recursos aportats per a la campanya i distribució per eixos
3. Avenços en els quatre eixos de treball
4. Ronda d'intervencions

1. INTERVENCIÓ DEL SR. ORIOL AMORÓS, SECRETARI D'IGUALTAT, MIGRACIONS I CIUTADANIA DE LA GENERALITAT

El Sr. Oriol Amorós agraeix la invitació, recorda que fa tres setmanes que ha assumit el càrrec, i indica que el seu mandat és l'acollida i la integració dels refugiats a casa nostra, no la cooperació. En tot cas, basarà la seva intervenció en els següents punts:

- Principis
- Estat de situació
- Pla de treball

Principis: hi ha un document consensuat amb més de 80 actors que s'ha d'aterrar.

Per a l'acollida cal tenir present:

- Que no és una qüestió de solidaritat, sinó que l'asil és un deure.
- Que nosaltres hem estat refugiats, tots els alcaldes van ser afusellats o refugiats. El nostre país ha estat salvat pel refugi.
- Que la crisi de refugiats té unes causes: algú subministra les armes que s'utilitzen en els conflictes bèl·lics.
- Que l'objectiu ha de ser que les persones acollides, amb el mínim temps possible, arribin a la integració, és a dir, esdevinguin ciutadans.

Estat de situació

Manifesta que és molt difícil de preveure l'evolució de la crisi. En aquests moments la ruta dels Balcans està a punt de ser bloquejada però continua arribant població refugiada a Grècia. La UE pretén que la feina bruta es faci a Turquia, el país més proper a les seves fronteres. No obstant, es mostra convençut que la crisi s'allargarà i si es tanca la ruta de l'est hi haurà un desviament pel nord d'Àfrica, cap a Melilla.

Tampoc en aquesta ocasió s'han establert mecanismes de solidaritat entre països. Actualment Alemanya, Suècia i països en trànsit demanen ajuda i no obtenen resposta de la resta de membres de la UE.

Pla de treball

Pel que fa a casa nostra, el Govern espanyol té plena competència en matèria d'asil, però la disposició transitòria 4a contempla que els ajuntaments i les comunitats autònomes podran col·laborar-hi. Tot i així, no hi ha un reglament que desplegui la llei.

En aquests moments hi ha molt poc compliment del deure, cal assumir un nombre més alt de refugiats. I a casa nostra cal que es faci amb totes les eines i l'experiència que tenim: recorda que Catalunya ha viscut un procés de transformació com cap altra societat a Europa (ha passat de 6 milions d'habitants a 7,5 milions en pocs anys) amb un procés d'integració complex però amb resultats positius.

Malgrat tot, reitera que l'Estat centralitza i gestiona l'acollida a través de tres entitats: Creu Roja, CEAR (CCAR) i ACCEM, en un programa absolutament acotat. En aquest sentit, intenta respondre a dues preguntes per establir què ha de fer la Generalitat i els governs locals: Què farem? On ho farem?

A la primera, respon que s'ha de posar fil a l'agulla per establir vincles multilaterals amb les entitats d'acollida i poder començar a treballar amb els asilats des del primer moment. A la segona, primer als llocs reconeguts per l'Estat (principalment a l'àrea metropolitana de Barcelona) però cal ampliar la capacitat residencial d'acollida. Recorda que la Generalitat està fent un inventari de recursos on només poden entrar dades els ajuntaments (si algú té algun problema a l'hora d'entrar aquestes dades pot contactar amb Bernat d'Immigració). El formulari de l'inventari es pot trobar a:

<http://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/20419-Inventari-de-recursos-per-a-persones-refugiades?moda=1>

També destaca i agraeix la gran predisposició de l'Ajuntament de Barcelona.

Comenta que es treballa per convertir el problema de manca de pisos propis de la Generalitat en una oportunitat, a través de tres equipaments posats a disposició: Casa Bloc (Barcelona), La Conreria (Tiana), Sant Joan de Déu (Manresa). La Conreria s'ha descartat perquè és un lloc molt aïllat. Tot i així, considera que no és desitjable que els refugiats estiguin junts perquè poden ser objecte de persecució mediàtica.

Ahora, recorda un altre problema: la llei farà que als sis mesos els refugiats hagin de marxar d'aquestes primeres ubicacions. Serà el moment que caldrà repartir-los entre els municipis que hagin posat a disposició recursos habitacionals i on hi hagi projectes d'integració. Cal poder cobrir dos serveis crucials: llengua i treball. Malgrat tot, insisteix que la decisió final la té l'Estat.

Com que no es pot quedar fins al final de la reunió s'obre un torn d'intervencions:

- Sr. Enric Pousa, regidor de Santa Maria de Palautordera que pregunta si no ha arribat l'hora de desconnectar si la gestió depèn de l'Estat i d'Europa i quin paper farà Creu Roja i quina els ajuntaments.
- Sr. Joan Roma, alcalde de Borredà, que pregunta quan arribaran els refugiats i si estem preparats tenint només dos centres aprovats. Ahora considera que algunes entitats s'estan saltant el pont dels ajuntaments.
- Una representant de l'Ajuntament de Sant Esteve de Palautordera pregunta si és possible allò que indicava l'anterior secretari d'acollir els refugiats de Ceuta i Melilla.

El Sr. Oriol Amorós pel que fa a la qüestió de quan arribaran, respon que l'Estat es va comprometre a acollir 19.000 persones, que no vindran perquè no volen venir, la seva prioritat és Alemanya per raons familiars i pràctiques.

Explica que a Melilla hi arriba molta gent (ruta secundària) però no se sap el criteri de distribució de l'Estat. Es tracta, però, d'un sistema que fa competir les entitats per oferir places, ja que la distribució es fa només per les places que hi ha, sense tenir en compte els projectes que tenen els refugiats.

D'altra banda, comenta que les persones sirianes que arriben a Melilla tampoc no volen quedar-se a l'Estat Espanyol, però que en l'intent d'anar cap al nord queden aturades a la frontera de la Jonquera perquè França la té fortament vigilada.

S'han previst 6.000 euros/any per persona refugiada a gestionar a través de les tres entitats esmentades: considera és una bona dotació però manca una bona organització

El Sr. Oriol Amorós també recorda als assistents que no es pot fer cap actuació al marge de l'Estat perquè podríem ser acusats de tràfic de persones.

El Sr. Josep Sagarra li agraeix l'assistència i la intervenció, mentre li recorda que el Fons Català ja va traslladar al Govern a la reunió del 7 de setembre:

- Que es produeixi una territorialització dels serveis d'acollida a tot el país, no una concentració.
- Que hi hagi recursos addicionals que facin que no es produeixi un conflicte d'interessos entre els recursos que es destinen a la cooperació i la solidaritat i l'atenció que s'ha d'oferir a través dels serveis socials a les persones refugiades.
- Que es treballi per garantir la integració.
- Que el Fons Català exigirà al Govern de l'Estat un dispositiu especial, accelerat, en la tramitació de procés d'acollida.

2. INFORMACIÓ SOBRE ELS RECURSOS APORTATS PER A LA CAMPANYA I DISTRIBUCIÓ PER EIXOS

La Sra. Alba Martínez, tesorera del Fons Català i tinent d'alcalde de Sant Boi de Llobregat, comença la seva intervenció agraint la implicació del municipalisme català a la campanya, una implicació que qualifica de compromís.

Les xifres que aporta (aproximades) queden reflectides en el quadre que segueix:

Import total recaptat	1.260.000,00 euros
Eix 1 – Assistència en ruta	691.000,00 euros
Eix 2 – Municipi a Municipi	330.000,00 euros
Eix 3 – EpD	254.000,00 euros

La tesorera fa una crida als ajuntaments a continuar aportant recursos, ja que molts, quan es va endegar la campanya, ja tenien les partides gastades.

3. AVENÇOS EN ELS QUATRE EIXOS DE TREBALL

Eix 1 – Suport a les persones refugiades en rutes de fugida

La Sra. Victòria Planas, tècnica del Fons, fa un repàs ràpid dels projectes aprovats i remet als assistents al microsite (<http://monlocalrefugiats.weebly.com>) on hi ha la informació més detallada. En tot cas, recorda que des de la darrera reunió s'han aprovat uns altres dos projectes, que són:

- Projecte 2903. ENVIAMENT HUMANITARI DE NFI A SÍRIA - ARTICLES NO ALIMENTARIS (Creu Roja): 40.000,00 euros
- Projecte 2911. RESCAT I PRIMERA ASSISTÈNCIA ALS REFUGIATS QUE ARRIBEN A L'ILLA DE LESBOS (Acció Solidària i Logística): 25.000,00 euros

Alhora comenta que es reserven uns altres 50.000 euros per a nous projectes que poden ser identificats en el proper viatge al Líban (del 14 al 24 de març) durant el qual també es farà seguiment dels projectes ja aprovats.

Eix 2 – Suport als municipis de la ruta

El Sr. Josep Sagarra explica que ja es disposa d'un projecte per treballar amb la ciutat de Diyarbakir. Alhora, a través de l'Ajuntament de Granollers, s'està en contacte amb l'associació de municipis libanesos per donar suport a un projecte d'atenció de refugiats.

D'altra banda, fa una crida als ajuntaments que estiguin treballant municipi a municipi a comunicar-ho al Fons per estudiar la possibilitat de treball conjunt.

Eix 3 – EpD-Educació per al Desenvolupament

La Sra. Sílvia Ayala, tècnica del Fons, també remet als assistents al microsite, mentre explica que es va obrir una convocatòria de projectes, que se n'han rebut 21, que actualment es troben en fase d'avaluació prèvia. Es preveu resoldre la convocatòria a finals de març, a la qual es destinaran 165.000,00 euros. S'han presentat diverses tipologies de projectes: incidència política, formació de tècnics, sensibilització general, material didàctic per a escoles, exposicions, etc... la qual cosa permetrà que els municipis puguin disposar de més recursos sobre aquests temes.

L'altre aspecte que destaca és que entre polítics i tècnics, el Fons ha fet xerrades a 31 municipis per explicar la situació de crisi i l'avenç de la campanya.

Eix 4 – Planificació i gestió de l'acollida

D'altra banda, la Sra. Sílvia Ayala explica que s'ha signat un conveni amb Asil.cat (34.000,00 euros), que és una xarxa de nou entitats (Accem, l'Associació Catalana per a la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants (ACATHI), l'Associació EXIL, l'Associació Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR), la Fundació ACSAR, el PEN Català, Sicar cat-Adoratrius, Creu Roja-Catalunya i el Comitè Català de l'ACNUR) centrada en l'acollida i cedeix la paraula al representant que assisteix a la reunió, Sr. Pere Serra.

El Sr. Pere Serra comenta que Asil.cat neix a partir de l'aprovació del Pla de Protecció Internacional a Catalunya (PPIC) elaborat per les entitats de la societat civil catalana especialitzades en l'àmbit de la protecció internacional, amb la col·laboració de l'aleshores Direcció General per a la Immigració de la Generalitat, amb l'objectiu de millorar el règim jurídic de la protecció internacional i l'apatrídia a Catalunya, així com l'acollida de les persones sol·licitants de protecció internacional i refugiades que es troben en territori català.

El conveni contempla l'execució del projecte "En defensa del dret d'asil: consolidació de la Xarxa Asil.cat i campanya de sensibilització" a través del qual es duran a terme:

- L'organització d'un Seminari europeu sobre Protecció Internacional, que se celebrarà el proper mes de juny, on s'analitzaran els sistemes d'acollida de diversos estats membres de la Unió Europea, el paper dels municipis en la integració de les persones sol·licitants de protecció internacional i refugiades i l'accés a drets dels col·lectius específics al llarg del procediment d'asil (persones LGBTI, víctimes de tràfic i/o víctimes de tortura, entre d'altres).
- El disseny de continguts i la difusió d'una campanya de sensibilització sobre el dret d'asil a Barcelona, amb l'objectiu de fer-la extensiva a altres municipis catalans, amb la finalitat de donar a conèixer al conjunt de la ciutadania catalana la Xarxa Asil.cat i la seva tasca, així com el dret d'asil i els motius que es troben a l'origen del desplaçament forçat.
- El desenvolupament d'accions d'incidència política per al desenvolupament del Pla de Protecció Internacional a Catalunya, que consistiran en reunions amb els diferents grups polítics del Parlament de Catalunya, les principals entitats municipalistes catalanes i la Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya.
- La realització de visites d'estudi i d'incidència a Europa amb l'objectiu de donar projecció europea a la Xarxa Asil.cat, conèixer els sistemes d'asil d'altres estats

membres de la Unió Europea, identificar-hi bones pràctiques i establir partenariats amb altres entitats europees especialitzades en asil.

També explica que actualment tenen 200 places d'acollida, per la qual cosa no s'han de derivar persones refugiades a altres comunitats autònomes.

Tot seguit, pren la paraula la Sra. Clara Sopeña, tècnica de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat per presentar el Pla municipal d'acollida a persones refugiades que han elaborat (<http://www.santboi.cat/ciutatrefugi>).

Comenta que la disposició de la ciutadania no és clara: l'Ajuntament no disposa d'habitatges i de moment no han pogut aconseguir pisos de lloguer i que al municipi han aparegut algunes pintades en contra de l'acollida de refugiats.

També intervé la Sra. Lourdes Borrell, regidora de Sant Feliu de Llobregat, que explica que aquest municipi fa 10 anys que acull població refugiada, té 18 places cada 6 mesos. S'ofereix per informar tots els ajuntaments, però ja facilita un enllaç al web de l'Ajuntament (<https://www.santfeliu.cat/go.faces?xmid=26858>) que conté la informació.

Des de l'Ajuntament acompanyen les persones durant l'acollida i els faciliten l'empadronament al seu municipi, la qual cosa pot portar problemes si es desplacen a viure fora de Sant Feliu i s'hi empadronen perquè han de tornar a iniciar tot els tràmits. Per això demana una tramitació exprés per resoldre aquests problemes de documentació i desplaçaments.

Planteja que, un cop passats els 6 mesos garantits per l'Estat, han de deixar els pisos d'acollida quan moltes vegades no tenen la tramitació d'asil resolta. En aquest sentit, l'Ajuntament considera que els refugiats ho són mentre no acabin de resoldre la seva situació administrativa i per això els serveis municipals continuen oferint-los suport perquè no quedin sense aixopluc.

Reconeix que els acords amb la UB que han facilitat l'accés dels refugiats als cursos de castellà, han permès que poguessin allotjar-se temporalment en residències universitàries.

La Sra. Àngels Perea, tècnica del propi Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, insisteix en el fet que treballen per aconseguir allargar els terminis per a la tramitació d'asil: considera que caldria aconseguir almenys un any. El període de sis mesos es massa curt i provoca angoixa per als ajuntaments que ja acullen, la qual cosa hauran de tenir en compte els que acullin a partir d'ara.

D'altra banda, la regidora ofereix als assistents l'exposició fotogràfica "Shameful Island. Lesbos, la porta d'entrada a Europa", una mostra dels fotoperiodistes Raül Clemente i Xavi Herrero sobre l'arribada de refugiats a l'illa grega de Lesbos.

El Sr. Josep Sagarra per tancar el punt, reitera que el Fons Català (no en el marc de la Confederació de Fons com s'havia previst inicialment) farà una petició al Ministeri per reclamar un dispositiu especial, accelerat, en la tramitació de procés d'acollida.

4. RONDA D'INTERVENCIONS

Com que ja s'ha obert una ronda d'intervencions en acabar el primer punt ara no se'n produeix cap.

Finalment, el Sr. Josep Sagarra agraeix l'assistència i clou la reunió quan és gairebé ¼ de 3h de la tarda.